

**Παράνομοι και καταχρηστικοί όροι Τραπεζών σε δάνεια
και κάρτες**

- SP Solutions -

Παναγιώτης Σταμούλης

Η έννοια των καταχρηστικών όρων

Ως γνωστόν, κατά το άρθρο 281 του ΑΚ, «*Η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος*». Από τη διάταξη αυτή σαφώς προκύπτει ότι για την εφαρμογή της απαιτείται η συνδρομή περιστατικών, με βάση τα οποία θα κριθεί η συμπεριφορά του δικαιούχου, που προτιγήθηκε της άσκησης του δικαιώματος και η πραγματική κατάσταση που έχει διαμορφωθεί, η οποία δεν δικαιολογεί την άσκησή του, επειδή αυτή υπερβαίνει προφανώς τα όρια που καθορίζονται στη διάταξη αυτή. Η υπέρβαση είναι προφανής όταν προκαλείται η εντύπωση έντονης αδικίας σε σχέση με το όφελος του δικαιούχου από την άσκηση του δικαιώματος. Εξάλλου, από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι, για την εφαρμογή της δεν αρκεί μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου να ασκήσει το δικαιώματά του, αλλά απαιτείται να συντρέχουν και άλλα περιστατικά ή ειδικές συνθήκες και περιστάσεις που προέρχονται από τη συμπεριφορά του ίδιου, από τα οποία, ενόψει και της αδράνειας του δικαιούχου, να δημιουργήθηκε ευλόγως στον οφειλέτη η πεποιθηση ότι αυτό το δικαιώμα δεν πρόκειται να ασκηθεί, οπότε και μόνον η μεταγενέστερη άσκηση του δικαιώματος, που τείνει σε ανατροπή της καταστάσεως, η οποία δημιουργήθηκε υπό ορισμένες συνθήκες και διατηρήθηκε για μακρό χρονικό διάστημα, αντίκειται προφανώς στην καλή πίστη, τα χρηστά ήθη ή τον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος (βλ. και ΟΛΑΠ 1/1997).

Περαιτέρω, η έννοια των καταχρηστικών όρων στις καταναλωτικές συμβάσεις, εξειδικεύεται και ορίζεται στο άρθρο 2 του Ν. 2251/1994. Κατά τους ορισμούς του άρθρου στην παρ.1, «*όροι που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων για μελλοντικές συμβάσεις (γενικοί όροι συναλλαγής) δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή, εάν κατά την κατάρτιση της σύμβασης τους αγνοούσε ανυπαιπώς, όπως, ιδίως, όταν ο προμηθευτής δεν του υπέδειξε την ύπαρξη τους ή του στέρησε τη δυνατότητα να λάβει πραγματική γνώση των περιεχομένου τους*», ενώ στην παρ. 2, «*Οι γενικοί όροι συμβάσεων και παρεπόμενων συμφωνιών που καταρτίζονται στην Ελλάδα διατυπώνονται γραπτώς στην Ελληνική γλώσσα, κατά τρόπο σαφή, συγκεκριμένο και εύληπτο, ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να αντιληφθεί πλήρως το νόημα τους και εκτυπώνονται*

με ευανάγνωστους χαρακτήρες σε εμφανές μέρος του εγγράφου της σύμβασης. Οι γενικοί όροι των διεθνών συναλλαγών που εφαρμόζονται στην Ελληνική αγορά αποτυπώνονται υποχρεωτικά και στην Ελληνική γλώσσα». Εν συνεχείᾳ, σύμφωνα με την παρ. 3. «Όροι που συμφωνήθηκαν μετά από ατομική διαπραγμάτευση μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών (ειδικοί όροι) υπερισχύουν των αντίστοιχων γενικών όρων». Τέλος στην παρ. 4, «Κατά την ερμηνεία των γενικών όρων συναλλαγών λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη προστασίας των καταναλωτών. Γενικοί όροι συναλλαγών που διατυπώθηκαν μονομερώς από τον προμηθευτή ή από τρίτον για λογαριασμό του, σε περίπτωση αμφιβολίας ερμηνεύονται υπέρ του καταναλωτή.»

Κατά την παρ. 6, (όπως αυτή είχε αντικατασταθεί με την παρ.24 άρθρ.10 Ν.2741/1999,ΦΕΚ Α 199, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρ.2 Ν.3587/2007,ΦΕΚ Α 152/10.7.2007), τίθεται μια γενική ρήτρα, σύμφωνα με την οποία, «Γενικοί όροι συναλλαγών που έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή απαγορεύονται και είναι άκυροι.» Ο καταχρηστικός χαρακτήρας γενικού όρου ενσωματωμένου σε σύμβαση κρίνεται αφού ληφθούν υπόψη η φύση των αγαθών ή υπηρεσιών που αφορά η σύμβαση, ο σκοπός της, το σύνολο των ειδικών συνθηκών κατά τη σύναψή της και όλες οι υπόλοιπες ρήτρες της σύμβασης ή άλλης σύμβασης από την οποία αυτή εξαρτάται».

Εν συνεχείᾳ, στην παρ.7, ορίζονται ενδεικτικά περιπτώσεις γενικών όρων (σύνολο 31) που θεωρούνται καταχρηστικοί από το Νόμο χωρίς άλλα προαπαιτούμενα. Γίνεται μνεία ότι οι εν λόγω όροι θεωρούνται κατ' αμάχητο τεκμήριο ότι έχουν καταχρηστικό χαρακτήρα. Οι όροι αυτοί είναι οι κάτωθι:

- α) παρέχουν στον προμηθευτή, χωρίς εύλογη αιτία, υπερβολικά μεγάλη προθεσμία αποδοχής της πρότασης του καταναλωτή για σύναψη σύμβασης,
- β) περιορίζουν τις ανειλημμένες συμβατικές υποχρεώσεις και ευθύνες των προμηθευτών,
- γ) προβλέπουν προθεσμία καταγγελίας της σύμβασης υπερβολικά σύντομη για τον καταναλωτή ή υπερβολικά μακρά για τον προμηθευτή,
- δ) συνεπάγονται την παράταση ή ανανέωση της σύμβασης για χρονικό διάστημα υπερβολικά μακρό, αν ο καταναλωτής δεν την καταγγείλει σε ορισμένο χρόνο,
- ε) επιφυλάσσουν στον προμηθευτή το δικαίωμα μονομερούς τροποποίησης ή λύσης της σύμβασης χωρίς ορισμένο, ειδικό και σπουδαίο λόγο, ο οποίος να αναφέρεται στη σύμβαση (η περ.ε' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρ.2 Ν.3587/2007, ΦΕΚ Α 152/10.7.2007)

- στ)** επιτρέπουν στον προμηθευτή να καταγγείλει σύμβαση αόριστης διάρκειας χωρίς εύλογη προθεσμία,
- ζ)** επιφυλάσσουν στον προμηθευτή το δικαίωμα να κρίνει μονομερώς αν η παροχή του είναι σύμφωνη με τη σύμβαση,
- η)** επιφυλάσσουν στον προμηθευτή το απεριόριστο δικαίωμα να ορίζει μονομερώς το χρόνο εκπλήρωσης της παροχής του,
- θ)** ορίζουν ότι η παροχή δεν είναι υποχρεωτικό να ανταποκρίνεται στις ουσιώδεις, για τον καταναλωτή, προδιαγραφές, στο δείγμα, στις ανάγκες της ειδικής χρήσης, για την οποία την προορίζει ο καταναλωτής και την οποία αποδέχεται ο προμηθευτής ή στο συνηθισμένο προορισμό της,
- ι)** επιτρέπουν στον προμηθευτή να μην εκτελέσει τις υποχρεώσεις του χωρίς σπουδαίο λόγο,
- ια)** χωρίς σπουδαίο λόγο αφήνουν το τίμημα αόριστο και δεν επιτρέπουν τον προσδιορισμό του με κριτήρια ειδικά καθορισμένα στη σύμβαση και εύλογα για τον καταναλωτή,
- ιβ)** περιορίζουν την ευθύνη του προμηθευτή για κρυμμένα ελαττώματα του πράγματος,
- ιγ)** αποκλείουν ή περιορίζουν υπέρμετρα την ευθύνη του προμηθευτή,
- ιδ)** προβλέπουν τη μετακύληση της ευθύνης του πωλητή ή του εισαγωγέα αποκλειστικά στον παραγωγό του αγαθού ή σε άλλον,
- ιε)** περιορίζουν την υποχρέωση του προμηθευτή να τηρεί τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει οι εντολοδόχοι του ή εξαρτούν την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του από την τήρηση ειδικής τυπικής διαδικασίας
- ιστ)** επιτρέπουν στον προμηθευτή να καταγγέλλει τη σύμβαση κατά την κρίση του, αν η ίδια ευχέρεια δεν αναγνωρίζεται στον καταναλωτή, ή να παρακρατεί τα ποσά που έχουν καταβληθεί για παροχές που δεν έχουν ακόμη εκτελεσθεί από αυτόν, όταν τη σύμβαση καταγγέλλει ο ίδιος,
- ιζ)** συνεπάγονται παραίτηση του καταναλωτή από τα δικαιώματά του σε περίπτωση μη εκπλήρωσης ή πλημμελούς εκπλήρωσης της παροχής του προμηθευτή, ακόμη και αν τον προμηθευτή βαρύνει πταιόσμα,
- ιη)** εμποδίζουν τον καταναλωτή να υπαναχωρήσει (από τη σύμβαση), όταν η αύξηση του τιμήματος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης είναι υπερβολική για αυτόν,
- ιθ)** αποκλείουν ή περιορίζουν τη νόμιμη ευχέρεια του καταναλωτή να μην εκτελέσει τη σύμβαση,
- κ)** απαγορεύουν στον καταναλωτή να επισχέσει εν όλω ή εν μέρει την καταβολή του τιμήματος, όταν ο προμηθευτής δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του,
- κα)** επιβάλλουν στον καταναλωτή που πιστώθηκε με το τίμημα των αγαθών ή υπηρεσιών να εκδώσει μεταχρονολογημένη επιταγή,
- κβ)** συνεπάγονται παραίτηση του καταναλωτή απά τις ενστάσεις του κατά τρίτου που διαδέχεται τον προμηθευτή στη σχέση με τον καταναλωτή,
- κγ)** απαγορεύουν στον καταναλωτή να προτείνει σε συμψηφισμό προς υποχρεώσεις του από τη σύμβαση ομοειδείς απαιτήσεις του κατά του προμηθευτή,

- κδ)** βεβαιώνουν ότι ο καταναλωτής γνωρίζει ορισμένους όρους της σύμβασης ή την κατάσταση των προμηθευόμενων πραγμάτων ή την ποιότητα των υπηρεσιών, ενώ πραγματικά τα αγνοεί,
- κε)** υποχρεώνουν τον καταναλωτή να προκαταβάλει υπερβολικά μεγάλο μέρος του τιμήματος πριν αρχίσει η εκτέλεση της σύμβασης από τον προμηθευτή, μολονότι ο προμηθευτής δεν ανέλαβε την υποχρέωση να εκτελέσει παραγγελία του καταναλωτή με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές ή χαρακτηριστικά ούτε η παροχή του προμηθευτή συνιστάται σε υπηρεσίες με κράτηση,
- κστ)** επιτρέπουν στον προμηθευτή να απαιτήσει από τον καταναλωτή υπέρμετρες εγγυήσεις,
- κζ)** αναστρέφουν το βάρος της απόδειξης σε βάρος του καταναλωτή ή περιορίζουν υπέρμετρα τα αποδεικτικά του μέσα,
- κη)** περιορίζουν υπέρμετρα την προθεσμία, μέσα στην οποία ο καταναλωτής οφείλει να υποβάλει στον προμηθευτή τα παράπονα ή να εγείρει τις αξιώσεις του κατά του προμηθευτή,
- κθ)** αναθέτουν στον προμηθευτή χωρίς σπουδαίο λόγο την αποκλειστικότητα της συντήρησης και των επισκευών του πράγματος και της προμήθειας των ανταλλακτικών,
- λ)** επιβάλλουν στον καταναλωτή, σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της παροχής του, υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση ή
- λα)** αποκλείουν την υπαγωγή των διαφορών από σύμβαση στο φυσικό τους δικαστή με την πρόβλεψη αποκλειστικής αλλοδαπής δικαιοδοσίας ή διαιτησίας,
- λβ)** προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης στον προμηθευτή, χωρίς αυτός να υποχρεούται να επικαλεστεί και να αποδείξει τη ζημία που υπέστη (η περ.λβ' προστέθηκε με την παρ.3 άρθρ.2 Ν.3587/2007, ΦΕΚ Α 152/10.7.2007).

Ο περιέχων τη διάταξη αυτή Νόμος 2251/1994, αποτελεί ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 93/13/EOK του Συμβουλίου της 5.4.1993, «σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες συμβάσεων που συνάπτονται με τους καταναλωτές». Στο άρθρο 3 παρ.1 της εν λόγω Οδηγίας, ορίζεται ότι, «ρήτρα σύμβασης που δεν αποτέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, θεωρείται καταχρηστική, όταν, παρά την απαίτηση της καλής πίστης, δημιουργείται εις βάρος του καταναλωτή ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των μερών, τα απορρέοντα από τη σύμβαση».

Το δίκαιο των γενικών όρων συναλλαγής διαπνέεται από την αρχή της διαφάνειας. Αυτή δε, έχει δυο εκφάνσεις, τη σαφήνεια και το κατανοητό των όρων. Έτσι, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, οι γενικοί όροι συναλλαγής, πρέπει να παρουσιάζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών-ιδίως, μάλιστα, τις δυσμενείς οικονομικές συνέπειες και επιβαρύνσεις-κατά τρόπο ορισμένο, ορθό και σαφή. Αδιαφανείς ρήτρες, που αποκρύπτουν την πραγματική, νομική και οικονομική κατάσταση, οδηγούν στη διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας, διότι δημιουργούν τον κίνδυνο, ο καταναλωτής, είτε να

απόσχει από ορισμένες ενέργειες, είτε να αποκύψει σε αξιώσεις που κατά τα φαινόμενα έχει ο προμηθευτής (ΟΛΑΠ 15/2007 και Ειρηνθεσσαλ 1797/2007).

Γενικώς διαφένεια πρέπει να υπάρχει τόσο ως προς την αιτία της παροχής, όσο και ως προς το περιεχόμενό της. Με αυτήν την έννοια, πρέπει να προκύπτει από το γενικό όρο της συναλλαγής, ο λόγος της υποχρέωσης του οφειλέτη, το τελικό ύψος της επιβάρυνσής του, αλλά και τα κριτήρια με βάση τα οποία υπολογίζεται η επιβάρυνση αυτή (βλ. και ΟΛΑΠ 15/2007 και Ειρηνθεσσαλ 1797/2007).

Πιστωτικές κάρτες

Η υπ' αριθμ. 1219/2001 απόφαση του ΑΠ, θεωρεί ως παράνομες και καταχρηστικές οι επιβαρύνσεις που επιβάλλει η Τράπεζα σε λογαριασμούς καταθέσεων και καταγράφει ως καταχρηστικούς μια σειρά γενικών όρων συναλλαγών (ψιλά γράμματα) που χρησιμοποιούν σήμερα οι Τράπεζες στις συμβάσεις πιστωτικών καρτών.

Η απόφαση έκρινε ότι το ανώτατο όριο των εξωτραπεζικών επιτοκίων (δηλ. το ανώτατο επιτόκιο με το οποίο κανείς δανείζει χρήματα), δεσμεύει και τις Τράπεζες και αυτό το όριο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 9%. Συνεπώς, τα επιτόκια πιστωτικών καρτών που σήμερα κυμαίνονται στο ύψος έως και 19%, είναι άκυρα κατά το μέρος που υπερβαίνουν το νόμιμο επιτόκιο, οι δε καταναλωτές, δικαιούνται να αξιώσουν την επιστροφή των τόκων που κατέβαλαν πάνω από το ισχύον κάθε φορά δικαιοπρακτικό τόκο.

Σύμφωνα με την απόφαση, παράνομοι και καταχρηστικοί είναι επίσης οι κάτωθι όροι σε πιστωτικές κάρτες:

- Προμήθεια της Τράπεζας για την ανάληψη δανείου μέσω της πιστωτικής κάρτας
- Η ευθύνη του κατόχου της κάρτας για κάθε παράνομη χρήση της πιστωτικής κάρτας που έγινε εξαιτίας κλοπής ή απώλειάς της,
- Η δυνατότητα της Τράπεζας να αυξάνει μονομερώς το επιτόκιο, δίχως να αναφέρονται στη σύμβαση συγκεκριμένα και εύλογα κριτήρια με βάση τα οποία θα γίνει η αύξηση,
- Ο καθορισμός αποκλειστικής αρμοδιότητας για την εκδίκαση των διαφορών μεταξύ της Τράπεζας και των πελατών, τα δικαστήρια της Αθήνας, αφού αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να επιβαρύνονται και να δυσχεραίνονται στην υπεράσπιση των νομίμων δικαιωμάτων τους οι καταναλωτές από άλλες πόλεις
- Η πρόβλεψη ότι αν ο καταναλωτής δεν αντιδράσει σε ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, αυτό σημαίνει ότι ο καταναλωτής έλαβε το μηνιαίο λογαριασμό από την Τράπεζα και δεν μπορεί να τον αμφισβητήσει

- Η στέρηση του δικαιώματος του καταναλωτή να προβάλλει κατά της Τράπεζας ενστάσεις που έχει κατά του προμηθευτή
- Η δυνατότητα μονομερούς αναπροσαρμογής της συνδρομής

Στεγαστικά δάνεια

Η υπ' αριθμ. **5253/2003** απόφαση του Εφετείου Αθηνών, αποτελεί απόφαση-σταθμό για τα στεγαστικά δάνεια, αφού ισχύει για όλες τις Τράπεζες και είναι εκτελεστή, ενώ για κάθε παράβαση της απόφασης ορίστηκε χρηματική ποινή 3.000 ευρώ. Η απόφαση διαπίστωσε 15 παράνομους όρους που οδηγούν σε αυθαίρετες χρεώσεις, αδιαφάνεια και υπονόμευση των δικαιωμάτων των δανειοληπτών. **Αξιοσημείωτο είναι ότι, η απόφαση παράγει τα αποτελέσματά της έναντι πάντων και αν δεν ήταν διάδικοι και επομένως όσα αυτή καθορίζει ισχύουν και για τις άλλες Τράπεζες.**

Έτσι, σύμφωνα με την απόφαση, στα στεγαστικά δάνεια, παράνομοι και καταχρηστικοί θεωρούνται οι κάτωθι όροι και πρακτικές:

- Η είσπραξη από τη Τράπεζα για τη χορήγηση του δανείου εξόδων χρηματοδότησης, ύψους 1% επί του ποσού του δανείου
- Η είσπραξη εξόδων φακέλου
- Η αξιώση της Τράπεζας, σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης δανείου, να καταβάλει ο δανειολήπτης ποσό ύψους 2,5% επί του ποσού που αφορά τη πρόωρη προεξόφληση, σε δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο (βλ. ακόμα ΑΠ 430/2005 με την οποία έθεσε περιορισμούς και στα στεγαστικά δάνεια με σταθερό επιτόκιο καθώς και την ΟΛΑΠ 15/2007)
- Η δυνατότητα της Τράπεζας να προσαρμόζει μονομερώς το επιτόκιο σε δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο, δίχως η προσαρμογή αυτή να είναι σε συνάρτηση με κάποιο εύλογο κριτήριο ή να αξιώνει την επιστροφή του δανείου αν ο δανειολήπτης δεν αποδεχθεί την προσαρμογή
- Η δυνατότητα της Τράπεζας να καταγγέλλει τη σύμβαση σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής οποιασδήποτε δόσης
- Η εκχώρηση από τον δανειολήπτη των μισθωμάτων του ακινήτου στην Τράπεζα για την πρόσθετη διασφάλιση της
- Η επιφύλαξη της δυνατότητας είσπραξης από την Τράπεζα προμήθειας κατά τη διάρκεια του δανείου

Ακόμη, όσον αφορά τον εγγυητή:

- Να μην ελευθερώνεται ο εγγυητής αν η Τράπεζα από δικό της πταίσμα δεν μπόρεσε να ικανοποιηθεί από τον δανειολήπτη ή αν η Τράπεζα παραιτήθηκε από άλλες ασφάλειες που υπήρχαν στο δάνειο,
- Να διαιωνίζεται η ευθύνη του εγγυητή ακόμα και όταν η Τράπεζα δεν επιδιώκει σε ορισμένες προθεσμίες δικαστικά την ικανοποίησή της από τον δανειολήπτη, παρότι η οφειλή είναι λήξιπρόθεσμη

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την απόφαση **430/2005 του Αρείου Πάγου**, κρίθηκε καταχρηστικός ο όρος, κατά τον οποίον, η Τράπεζα υπολογίζει τους τόκους με έτος 360 ημερών, αντί 365 ή 366, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται ο δανειολήπτης.

Ακόμη, σημαντική είναι η υπ' αριθμ. **3956/2008** απόφαση του Εφετείου Αθηνών, κατά την οποία, κρίθηκε καταχρηστικός ο όρος που προβλέπει για τη περίπτωση του στεγαστικού δανείου που χρησιμοποιείται για κατασκευή ή ανέγερση κατοικίας, ότι το δάνειο κατατίθεται σε δεσμευμένο λογαριασμό και, ενώ ο δανειολήπτης το αναλαμβάνει τμηματικά, ανάλογα με τη πρόσδοτα των εργασιών, επιβαρύνεται με τους τόκους του δανείου από την ημέρα που κατατίθεται το ποσό στον δεσμευμένο λογαριασμό. Το αποτέλεσμα είναι ο δανειολήπτης να πληρώνει αδικαιολόγητα τόκους για κεφάλαια του δανείου τα οποία στην πραγματικότητα δεν είχαν περιέλθει σ' αυτόν.

Καταθετικοί λογαριασμοί

Καταχρηστικοί όροι έχουν επίσης διαπιστωθεί και σπις συμβάσεις καταθετικών λογαριασμών. Με τις υπ' αριθμ. **711/2007** και **961/2007** αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, κρίθηκαν καταχρηστικοί 14 όροι που προβλέπουν την επιβολή προμήθειών ή εξόδων για τραπεζικές εργασίες ή προβλέπουν αυθαιρεσίες στη διαμόρφωση των επιτοκίων.

Οι καταχρηστικοί αυτοί όροι σε σχέση με καταθετικούς λογαριασμούς είναι οι εξής:

- Η επιβολή προμήθειας για κατάθεση στο λογαριασμό τρίτου (1,40 ευρώ) (βλ. επίσης ΕφΑθ 3956/2008)
- Η επιβολή εξόδων κίνησης σε λογαριασμούς ταμιευτηρίου ή τρεχούμενους (0,80 ευρώ ανά κίνηση μετά την τέταρτη κίνηση κάθε μήνα-βλ. επίσης ΕφΑθ 3956/2008)
- Η επιβολή επιβάρυνσης στον δανειολήπτη 50 ευρώ για τη χορήγηση από την Τράπεζα βεβαίωσης οφειλών
- Η επιβολή εξόδων τίρησης και παρακολούθησης στους λογαριασμούς καταθέσεων
- Η μονομερής μεταβολή των όρων λειτουργίας των λογαριασμών καταθέσεων
- Ο μονομερής καθορισμός των ημερών δέσμευσης, διαθεσιμότητας και μετάθεσης της έναρξης τοκοφορίας αναφορικά με ποσά που κατατίθενται
- Η επιβολή εξόδων αδράνειας (0,60 ή 1,00 ευρώ ανά μήνα) σε καταθετικούς λογαριασμούς που παραμένουν ακίνητοι για διάστημα μεγαλύτερο των 18 μηνών
- Ο περιορισμός ευθύνης της Τράπεζας σε περίπτωση που γίνει παράνομη χρήση του απωλεσθέντος ή κλαπέντος βιβλιαρίου καταθέσεως